

12.7.2010

MEDEDELING AAN DE LEDEN

Betreft: Verzoekschrift 0150/2004, ingediend door José Carlos Faria Feijoeiro (Portugese nationaliteit), namens de "Comissão de Ambiente e Defesa da Ribeira dos Milagres", gesteund door 2 500 medeondertekenaars, over de verontreiniging van een rivier door varkensslachthuizen

1. Samenvatting van het verzoekschrift

Indiener geeft aan dat de varkensteelt sinds de jaren '70 bloeit in een gebied langsheen de Milagres-rivier in Portugal. Het afval en de uitwerpselen van de dieren worden rechtstreeks in de rivier geloosd. Zuiveringsinstallaties zijn onbestaande. De omwonenden klagen over stankhinder. In het gebied waar de rivier in de Atlantische Oceaan uitmondt, was de zee soms ontoegankelijk door de verontreiniging. De overheid heeft niets ondernomen en onderneemt nog steeds niets, onder meer omdat de varkensindustrie momenteel in crisis verkeert en omdat de slachthuizen voor de streek een bron van inkomsten zijn en voor werkgelegenheid zorgen. De verontreiniging is echter zo ernstig dat de indieners van oordeel zijn dat het tijd wordt dat de Europese Unie ingrijpt.

2. Ontvankelijkheid

Ontvankelijk verklaard op 9 juli 2004. De Commissie is om inlichtingen verzocht (artikel 192, lid 4 van het Reglement).

3. Antwoord van de Commissie, ontvangen op 7 december 2004

Indiener beweert dat het afvalwater afkomstig van de varkensfokkerijen in Milagres, gelegen in de gemeente Leiria, rechtstreeks in een beek van het gebied – "Ribeira dos Milagres" - wordt geloosd zonder afdoende voorafgaande behandeling. Daardoor is niet alleen de betrokken beek, maar ook het zwemwater aan het strand van Vieira de Leiria verontreinigd.

"Ribeira de Milagres" ligt in het stroomgebied van de Lis en de Seiça.

In 1997 heeft de Portugese overheid bij het Cohesiefonds een kandidatuur ingediend voor een eerste fase van de sanering van de bovenvermelde stroomgebieden. Op 15 december 1999 resulteerde die kandidatuur in een besluit tot bijdrage van het Cohesiefonds voor een bedrag van 11 miljoen euro.

Aangezien op 30 juni 2005 een tweede fase van het project moet zijn voltooid, werd deze eveneens gefinancierd door het Cohesiefonds bij besluit van 29 december 2000, voor een bedrag van 33 miljoen euro.

Voor de kandidatuur van het geïntegreerde saneringsproject voor het stroomgebied van de Lis en de Seiça bij het Cohesiefonds heeft de Commissie voorgeschreven dat het afvalwater afkomstig van de varkensfokkerijen en bron van industriële verontreiniging, een eerste behandeling moest ondergaan alvorens te worden afgevoerd naar de zuiveringsstations voor stedelijk afvalwater die door het Cohesiefonds moeten worden gefinancierd met het oog op de verdere behandeling ervan. Die voorbehandelingsstations, waarvoor de uitvoeringsverantwoordelijkheid bij de vereniging van varkensfokkers in de streek van Leiria berustte, lijken nog steeds niet operationeel.

De Commissie stelt de Commissie verzoekschriften in kennis van het feit dat de in het verzoekschrift beschreven kwestie momenteel wordt toegelicht bij de Portugese overheid in het licht van enerzijds de verplichtingen die voortvloeien uit de bepalingen van Richtlijn 91/271/EEG van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater¹ en Richtlijn 76/160/EEG van 8 december 1975 betreffende de kwaliteit van het zwemwater², en anderzijds de verbintenissen die in het kader van het project tot communautaire financiering zijn aangegaan.

4. Aanvullend antwoord van de Commissie, ontvangen op 20 oktober 2005

De Commissie heeft de situatie onder de aandacht van de Portugese autoriteiten gebracht in het licht van de communautaire bepalingen die hier van toepassing zijn, met name die uit de Richtlijnen 91/271/EEG van 21 mei 1991, inzake de behandeling van stedelijk afvalwater³, 76/464/EEG van 4 mei 1976 betreffende de verontreiniging veroorzaakt door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het aquatisch milieu van de Gemeenschap worden geloosd⁴ en 76/160/EEG van 8 december 1975 betreffende de kwaliteit van het zwemwater⁵.

Tijdens een in Lissabon gehouden vergadering hadden de Portugese autoriteiten de gelegenheid om voorbereidende inlichtingen over de situatie aan de Commissie te bezorgen.

Wat betreft de behandeling van afvalwater dat afkomstig is van varkensfokkerijen, hebben de Portugese autoriteiten aangegeven dat, in het kader van het geïntegreerde saneringsproject

---

¹ PB L 135 van 30.5.1991, blz. 40-52.

² PB L 31 van 5.2.1976, blz. 1-7.

³ PB L 135 van 30.5.1991, blz. 40.

⁴ PB L 129 van 18.5.1976, blz. 23-29.

⁵ PB L 31 van 5.2.1976, blz. 1-7.

voor afvalwater uit de zone, de bouw van drie zuiveringsstations is gepland. Deze stations zullen niet voor eind 2006 worden voltooid. Volgens de hiervoor vermelde autoriteiten is het lozen van afvalwater enerzijds onderworpen aan voorwaarden die zijn vastgelegd in een vergunning die door de overheid is toegekend aan RECIDIS, het bedrijf dat met het beheer van het systeem is belast. Anderzijds wordt als voorlopige oplossing het afvalwater vóór het einde van de werken op een zodanige manier geloosd dat verspreiding in het watermilieu wordt vermeden. Daarenboven zijn volgens dezelfde autoriteiten de fokkerijen onderworpen aan inspecties. In 2004 werden 220 van de 370 bedrijven die in het systeem zijn opgenomen, geïnspecteerd en voor slechts 10 % daarvan werd een inbreukprocedure opgesteld wegens het niet respecteren van de nationale voorschriften.

Wat de toestand op het strand van Vieira de Leiria betreft, hebben de Portugese autoriteiten verklaard dat het zwemwater van het strand werd geanalyseerd en dat op vijf plaatsen de grenswaarden voor totale en fecale colibacteriën waren overschreden.

De Portugese autoriteiten hebben er zich toe verbonden om in een schriftelijk antwoord aan de Commissie de hierboven bedoelde informatie te bevestigen en verder uit te werken.

De Commissie zal niet nalaten de nodige maatregelen te treffen om te garanderen dat de communautaire bepalingen die hier van toepassing zijn, worden nageleefd.

5. Antwoord van de Commissie, ontvangen op 29 november 2007

Zoals reeds is medegedeeld aan het Europees Parlement, behelst het geïntegreerde saneringsproject voor het stroomgebied van de Lis en de Seiça de bouw van drie zuiveringsstations (*Norte*, *Milagres* en *Batalha*) met als doel de specifieke behandeling van het afvalwater van de varkensfokkerijen in de streek van Leira. Tot die tijd wordt het beheer van de behandeling van het afvalwater uitgevoerd door de voor dit doel opgerichte onderneming RECILIS. Iedere lozing in het watermilieu is onderworpen aan de voorwaarden van hetzij een algemene vergunning die door de overheid aan de onderneming RECILIS is verleend, hetzij individuele vergunningen die aan de ondernemers worden verleend die niet met voornoemde algemene vergunning hebben ingestemd. Volgens de voorwaarden van bovenbedoelde vergunningen, moet het afvalwater van fokkerijen eerst in de bodem worden afgezet om directe lozing in het watermilieu te vermijden. Daarnaast wordt het functioneren van de varkensfokkerijen, volgens de Portugese autoriteiten, onderworpen aan inspecties, die hebben geleid tot het opstellen van meerdere inbreukprocedures wegens het niet respecteren van de vergunningsvoorwaarden.

Volgens de laatste verklaringen van de Portugese autoriteiten heeft op dit moment 95% van alle ondernemers in de regio zich bij het RECILIS-systeem aangesloten. Voor wat betreft de bouw van de zuiveringsstations kan de situatie als volgt worden samengevat: de werkzaamheden aan het zuiveringsstation *Norte* zouden in november 2007 moeten zijn afgerond; de voltooiing van het zuiveringsstation *Milagres* staat gepland in de loop van het eerste semester van 2009; het zuiveringsstation *Batalha* zal pas gerealiseerd worden als het nodig wordt geacht de behandelingscapaciteit van het systeem te versterken.

Daarnaast hebben de Portugese autoriteiten meegedeeld dat zij niet voornemens zijn het

gebied in kwestie als "kwetsbare zone" in de zin van de richtlijn Nitraten¹ aan te merken, omdat de RECILIS-vergunning goede landbouwwerkwijzen voorschrijft en er op dit moment aan een programma wordt gewerkt waarbij het slib van afvalwater een nuttige toepassing vindt in de landbouw.

De Commissie concludeert dat de situatie zich aan het herstellen is via een hele serie beleidsmaatregelen en de bouw van een aantal zuiveringsinstallaties. De Commissie zal de uitvoering van bovenbedoelde maatregelen blijven volgen, met name in het kader van de controle van de projecten die door het Cohesiefonds zijn gefinancierd. Deze projecten, die onderdeel uitmaken van het totale geïntegreerde zuiveringsproject van het stroomgebied van de Lis en de Seiça in de streek van Leira, betreffen de inzameling en behandeling van stedelijk afvalwater. Het systeem is zo ontwikkeld dat het ook het afvalwater van de varkensfokkerijen op kan vangen nadat het is onderworpen aan een voorbehandeling, zodat het samen met het stedelijk afvalwater kan worden behandeld.

6. Antwoord van de Commissie, ontvangen op 12 juli 2010

In overeenstemming met en in aanvulling op haar eerdere mededeling wil de Commissie duidelijk maken dat de communautaire cofinanciering van de tweede fase van de sanering van de rivieren Lis en Seiça, die tussen 2000 en 2006 werd uitgevoerd met steun van het Cohesiefonds, ook de subsystemen Olhalvas, Norte (voorheen Carreira), Ponte das Mestras, Fátima, Chão de Mendiga, Juncal en Pedreiras omvat, waarin zich ondermeer in totaal 6 afvalwaterverwerkingsstations bevinden. Vanuit financieel en fysiek opzicht is de aanleg van deze infrastructuurprojecten in juni 2008 afgesloten.

Het verwerkingsstation van Milagres is evenwel in bovengenoemde periode niet gebouwd, noch met steun van de Europese Unie, noch met exclusief nationale middelen.

Volgens informatie die door de betrokken lidstaat, in het kader van de medefinanciering van het operationele programma CENTRO (2000-2006) door het EOGFL-Oriëntatie, verstrekt is, werd er een voorstel ingediend voor de financiering van investeringen om het afval van de veehouderijbedrijven van Milagres op milieuvriendelijker manier te verwerken. Dit voorstel, waarmee een bedrag van ongeveer 7 miljoen euro gemoeid is, is door de met het beheer belaste autoriteit goedgekeurd, maar tot op heden is door de indieners geen enkel betalingsverzoek ingediend. De financiering heeft daarom niet plaats gevonden.

Voor extra informatie over de concrete projecten gelieve men zich te wenden tot de autoriteit die met de uitvoering van het betrokken programma belast is.

Ten aanzien van de periode 2007-2013 kan worden opgemerkt dat op basis van door de Commissie goedgekeurde operationele programma's en de door de respectieve toezichtcomités opgestelde criteria, door de autoriteiten belast met het beheer van activiteiten die een potentiële bijdrage zouden kunnen leveren aan de financiering van het verwerkingsstation van Milagres (Operationeel programma Centro van het EFRO, OP FEDER/FdC Valorisation du Territoire en OP Plattelandsontwikkeling van het ELFPO) op

---

¹ Richtlijn 91/676/EEG van de Raad, van 12 december 1991, inzake de bescherming van water tegen de verontreiniging van nitraten uit agrarische bronnen; *Publicatieblad nr. L 375 van 31/12/1991 blz. 0001 – 0008.*

het moment dat deze mededeling verzonden werd nog geen enkele communautaire steun was verstrekt voor het onderhavige project.